

Brief aan de raad

2021-0049988

Onderwerp: Beantwoording vragen carrousel PvA grondstoffenbeleid

13 april 2021

Aan de leden van de raad,

Op 30 maart jl. heeft uw gemeenteraad tijdens de carrousel gesproken over het richtinggevend Plan van Aanpak Grondstoffenbeleidsplan. De portefeuillehouder heeft niet meer de gelegenheid gekregen om te reageren op de door u gestelde vragen. Daarop is toegezegd om de vragen schriftelijk te beantwoorden, hetgeen wij in deze raadsinformatiebrief doen.

Allereerst zijn we blij te constateren dat we het eens zijn over het feit dat we wat te doen hebben in Zwijndrecht wat betreft de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval en grondstoffen. Dat er een trendbreuk nodig is om de hoeveelheid restafval fors terug te dringen en daarmee de maatschappelijke kosten beheersbaar te houden werd door uw raad onderschreven.

Hieronder vindt u onze reactie op uw vragen. We hebben deze vragen in drie categorieën verdeeld.

1. Vragen over of n.a.v. het Plan van Aanpak.

Is alles wat betreft de ondergrondse containers in Heerjansdam en Zwijndrecht in beeld gebracht?

Ja, na realisatie van de resterende 32 ondergrondse containers zijn huishoudens in de bebouwde kom van Heerjansdam en Zwijndrecht aangesloten op ondergrondse containers.

Is hoogbouw na plaatsing van de GFTE-cocons klaar om Recycle-Tarief in te voeren?

Ja, alle huishoudens van hoogbouw kunnen op dat moment net als huishoudens van laagbouw gebruik maken van voorzieningen voor GFTE, PMD, Oud Papier en Karton, Glas, Textiel en restafval.

Waarom gaan we restafval niet inzamelen met minicontainers i.p.v. ondergrondse containers?

In Zwijndrecht is al geïnvesteerd in ondergrondse containers. Het overgrote deel van de huishoudens in Zwijndrecht en Heerjansdam is al aangesloten op ondergrondse containers. Dat maakt dat teruggrijpen naar minicontainers een hele dure oplossing is. Bovendien levert inzameling via ondergrondse containers in combinatie met Recycle-Tarief de beste resultaten op (profiel 6: zie p.7 van het Plan van Aanpak). Daarnaast ontbreekt het draagvlak voor een vierde minicontainer in de tuin bij onze inwoners.

Wat wordt de rol van de programmamanager en zijn de kosten éénmalig of structureel?

In hoofdstuk 4 van het Plan van Aanpak staat beschreven welke opgaven er te doen zijn om in 2022 te kunnen starten met de uitvoering van het nieuwe grondstoffenbeleidsplan. Onze ambtelijke capaciteit op het dossier huishoudelijk afval is niet toereikend om zowel voor de invulling als voor de afstemming en coördinatie van de verschillende opgaven zorg te dragen. Daarom willen we tijdelijk een programmamanager inhuren, die zich vooral gaat bezig houden met de aansturing van het integrale projectteam en de coördinatie, voortgang en afstemming

van de verschillende opgaven. De kosten zijn dus éénmalig en kunnen gedekt worden binnen de huidige begroting.

Uitleg marktwerking (p.4 van het PvA)

Het betreft hier de grondstoffenmarkt. Verwerkingstarieven en opbrengsten van ingezamelde grondstoffen fluctueren a.g.v. marktwerking en (soms mondiale) ontwikkelingen. De tendens is dat verwerkingstarieven de afgelopen jaren zijn gestegen en opbrengsten gedaald. Per saldo draagt dat bij aan de stijging van de totale kosten.

Kunnen we een proef doen met ondergrondse containers die kunnen wegen?

Nee, op dit moment zijn er nog geen goed werkende weegsystemen voor ondergrondse containers. Daarom beschouwen we de variant "gewicht-frequentie" als een eventuele mogelijke toekomstige variant en kiezen we voor het volume-frequentie systeem. Dat is een beproefd systeem dat al in 105 gemeenten ingevoerd is.

Uitgangspunt toevoegen: "kosten moeten omlaag"

Dit maakt al deel uit van uitgangspunt 2 op p.5 van het Plan van Aanpak.

Waarom de investering onderbrengen bij HVC? Wat als we zelf investeren?

Het is logisch dat de inzamelaar zelf eigenaar is van de ondergrondse containers. De inzamelaar werkt er dagelijks mee en heeft er baat bij dat de containers goed en veilig functioneren. HVC is daarom eigenaar van de ondergrondse containers (technische onderdelen die beweegbaar en onderhevig aan slijtage zijn zoals de inbouw, inwerpzuil en toegangscontrolesysteem) en de gemeente van de in gemeentegrond aangebrachte vaste betonputten, waarin de containers worden geplaatst. HVC investeert daarom in de ondergrondse containers en de gemeente in de betonputten en de plaatsingskosten. Als gemeente investeren in de ondergrondse containers is mogelijk, maar niet logisch. Dat betekent dat de containers eigendom worden van de gemeente. Beheer en onderhoud moeten in dat geval apart "ingekocht" worden, daar waar dit nu in "het pakket" zit. De verwachting is dat het niet of nauwelijks goedkoper wordt wanneer we zelf investeren in de ondergrondse containers. Een eventueel voordeel in de jaarlijkse kapitaallasten is marginaal.

2. Vragen die voorsorteren op het nog op te stellen grondstoffenbeleidsplan.

In veel van uw vragen klonk uw zorg door ten aanzien van een goede uitwerking van het Recycle-Tarief in het grondstoffenbeleidsplan. Deze vragen gingen vooral over hoe we kunnen voorkomen dat bepaalde doelgroepen worden benadeeld en dat er ongewenste neveneffecten optreden. Daarnaast heeft u vragen gesteld over hoe om te gaan met de kwijtschelding, privacy, de frequentie van inzamelen van gfte in de winter, hoe inwoners zelf kunnen zien/controleren hoeveel keer restafval is aangeboden en tot welke besparing ze kunnen komen. Dit zijn allemaal aspecten die we in het grondstoffenbeleidsplan handen en voeten gaan geven.

In hoofdstuk 3 van het Plan van Aanpak leest u welke onderwerpen in ieder geval aan bod komen in het nieuwe grondstoffenbeleidsplan. Beleidskeuzen ten aanzien van aanvullende maatregelen, doelgroepen (bv. minima, medisch, luiers/incontinentie, ouderen, etc.) en ongewenste neveneffecten (bv. afvaldumpingen) maken daar deel van uit. Op 1 juni 2021 leggen wij u deze beleidskeuzen voor tijdens een oriëntatieavond "grondstoffenbeleid". U krijgt dus nog de mogelijkheid invloed uit te oefenen op de invulling van het grondstoffenbeleidsplan.

In het grondstoffenbeleidsplan werken we ook uit hoe we communicatie en voorlichting vorm gaan geven. Daarin komt onder andere aan bod welke kanalen we gebruiken voor welke doelgroepen. Eén van uw vragen betrof de doelgroep "laaggeletterden en anderstaligen". Deze doelgroep nemen we mee in de uitwerking.

3. Vragen over de rol en kosten van HVC (DVO)

Een deel van uw vragen had betrekking op de rol en kosten van HVC, zaken die verband houden met de DVO die we met HVC hebben. Deze vragen vinden voor een belangrijk deel oorsprong in het rapport van de rekenkamer. Tijdens de laatste behandeling van het rekenkamerrapport op 9 februari jl. is toegezegd dat "de onderbouwing van het DVO met HVC en de benchmark over de tarieven via een raadsinformatiebrief wordt nagezonden" (voor 1 juni 2021 - toezeggingenlijst 21T05) Voor de antwoorden op deze vragen verwijzen wij u dan ook naar deze toezegging.

Tijdens de oriëntatieavonden van 24 november 2020 en 14 januari 2021 hebben wij u geïnformeerd over het Recycle-Tarief. Daarbij hebben we antwoord gegeven op de vragen van uw raad. We constateren dat een deel van deze vragen nu weer zijn gesteld. Daarom voegen we de presentatie van de oriëntatieavond 14 januari 2021 bij deze brief.

Wat vragen wij van u?

Wij willen snel, maar zorgvuldig, stappen zetten in het door ontwikkelen van ons beleid. In uw motie van 10 november 2020 heeft u ons de opdracht gegeven om voor de kadernota een plan gereed te hebben hoe Zwijndrecht binnen twee jaar een forse reductie van het aantal kg restafval te realiseren. Het richtinggevend Plan van Aanpak stelt ons in staat om een grondstoffenbeleidsplan te maken, waarin Recycle-Tarief o.b.v. volume-frequentie hoofdlijn van beleid is. Daarmee kunnen we de noodzakelijke trendbreuk gaan realiseren. We hebben van uw raad tijdens uw vergadering van 20 april as. een positief besluit t.a.v. dit Plan van Aanpak nodig om daarin vaart te kunnen maken, zodat we zo snel mogelijk resultaten kunnen gaan boeken, zowel qua milieu als financieel.

De principiële vraag die nu voor ligt is of u bereid bent te kiezen voor invoering van Recycle-Tarief als "gamechanger" om de benodigde trendbreuk te realiseren.

Het is voor de beleidsvorming van ondergeschikt belang welke partij daar uitvoering aan gaat geven. Wij vragen u daarom nadrukkelijk de beleidsvorming los te zien van de uitvoering.

Hoogachtend,

De secretaris,

De burgemeester,